

KOMITÉSAG - NOTAT

5.marts 2013

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet

Grund- og nærhedsnotat om forslag fra EU-kommissionen om forordning der implementerer direktiv 2009/125/EF med hensyn til at fastlægge krav til vandvarmere og varmtvandsbeholdere

KOM nr. (foreligger ikke)

1. Resumé

Kommissionen har fremlagt et forslag til forordning om energieffektivitetskrav til vandvarmere og varmtvandsbeholdere (komitésag). Forslaget er et led i udmøntningen af ecodesigndirektivet, som er et rammedirektiv, der har til formål at reducere energirelaterede produkters miljøpåvirkning og nedbringe deres energiforbrug. Forslaget forventes sat til afstemning i en komité efter forskriftsproceduren med kontrol den 13. marts 2013. Forslaget stiller krav til vandvarmeres energieffektivitet, NO_x-emission og støj. Endvidere stilles der krav til varmtvandsbeholderes maksimale varmetab. Forslaget vurderes at have beskedne positive energi- og klimamæssige konsekvenser, som følge af de omfattede produkters lavere energiforbrug, når de anvendes. Forslaget vurderes ikke at berøre statsfinanserne, det vurderes at have en neutral til svagt positivesamfundsmæssige konsekvenser og forventes ikke at udgøre en væsentlig ekstra byrde for erhvervslivet. Regeringener generelt positiv overfor Kommissionens forslag og agter derfor at stemme for forslaget.

2. Baggrund

EU-Kommissionen har d. 19. februar 2013 fremsendt et forslag til kommissionsforordning om krav til vandvarmere og varmtvandsbeholdere, som markedsføres for første gang på det indre marked. Forordningen stiller krav til det maksimale energiforbrug, som forskellige typer af de omfattede produkter må forbruge, når de anvendes.

Forslaget forventes at blive sat til afstemning i den regulerende komité for energieffektivitet den 13. marts 2013. Afstemningen foretages i overensstemmelse med forskriftsproceduren med kontrol. Vedtagelse af forslaget i den regulerende komite for energieffektivitet kræver kvalificeret flertal.

Hjemmelsgrundlag

Forordningen har hjemmel i Europaparlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EC af 21. oktober 2009 om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede

produkter (ecodesigndirektivet) specielt artikel 15. Ecodesigndirektivet er baseret på Traktatens artikel 114 (indre marked). Forordningen er et led i rækken af gennemførelsesforanstaltninger under dette direktiv.

Forslaget behandles i en komité efter forskriftsproceduren med kontrol jf. bestemmelserne i artikel 5a stk. 1-4 og art. 7 i afgørelse 1999/468/EF.

3. Formål og indhold

Forslaget har til formål at begrænse EU's energiforbrug til opvarmning af varmt brugsvand i vandvarmere og varmetab fra varmtvandsbeholdere.

Forslaget omfatter **vandvarmere** med en ydelse op til og med 400 kW og **varmtvandsbeholdere** med et lagringsvolumen op til 2000 liter.

Vandvarmere, der anvender el (både direkte og via en varmepumpe) samt fossilt gas og olie, der indeholder op til 50 % biomasse, er omfattet af forslaget. De mest almindelige produkter i Danmark, der omfattes af forslaget, er elvandvarmere og brugsvandsvarmepumper. Vandvarmere, der anvender faste brændsler er undtaget. Forslaget omfatter ikke produkter til kombineret rum- og brugsvandsopvarmning, da de er omfattet af forslaget om krav til kedler og varmepumper.

Alle varmtvandsbeholdere er omfattet, også varmtvandsbeholdere, der forsynes med varmt vand produceret ved brug af fjernvarme eller solvarme.

Beregning af vandvarmeres virkningsgrad

Kommissionens forslag bygger på måling af vandvarmeres virkningsgrad med efterfølgende beregninger og korrektioner for energiforbrug og –besparelser som følge af forskellige styringer og automatik.

Vandvarmeres virkningsgrad bestemmes ud fra forskellige døgntappemønstre, der afspejler typiske varmtvandsforbrug i forskellige bygningstyper fra enfamiliehuse til større etageboliger.

Varmtvandsbeholdernes varmetab beregnes ikke, men måles og opgives i watt uden nogen form for korrektion.

Forslagets trin

Forslaget indføres i 4 trin.

Trin 1: Fra to år efter ikrafttrædelse

I første trin skal vandvarmere overholde krav til virkningsgrad. Brugsvandsvarmepumper skal derudover overholde krav til maksimal støjudsendelse. Både vandvarmere og varmtvandsbeholdere skal overholde oplysningskrav om bl.a. tekniske parametre, genanvendelse efter ophør af brugsfasen samt bortskaffelse. Kravene i trin 1 vurderes at kunne opfyldes uden problemer af vandvarmere på det danske marked.

Trin 2: Fra tre år efter ikrafttrædelse

Trin 2 indeholder krav til maksimal NO_x-emission for konventionelle brændselsbaserede vandvarmere (uden brug af varmepumpeteknologi eller solvarme). Der har ikke tidligere været danske krav til NO_x-emission på denne type produkter, men det vurderes ikke at give anledning til problemer for producenterne at leve op til kravene, da de er lempelige.

Trin 3: Fra fire år efter ikrafttrædelse

Trin 3 indeholder strammere krav til virkningsgraden for vandvarmere. Derudover kommer der krav til maksimalt varmetab for varmtvandsbeholdere. Kravene i dette trin vil især ramme elvandvarmere. Det vurderes, at det fortsat vil være muligt at installere direkte elektrisk opvarmede vandvarmere op til et rumindhold på ca. 300 liter, som er langt den største del af det danske marked. Kravene til varmetab i dette trin er for små varmtvandsbeholdere på niveau med de nuværende produkter på det danske marked kan præstere, men er mere ambitiøse for de større varmtvandsbeholdere.

Trin 4: Fra fem år efter ikrafttrædelse

Trinnet omfatter strammere krav til virkningsgrad for store vandvarmere (2XL-4XL). Derudover indføres krav til NO_x-emission for brændselsfyrede brugsvandsvarmepumper og vandvarmere kombineret med solvarme. Kravene er ambitiøse for vandvarmere større end 300 liter, men de vurderes at udgøre en negligibel andel af markedet i Danmark.

Forslaget indeholder endvidere en revisionsbestemmelse. Det foreslås, at Kommissionen senest 5 år efter forordningens ikrafttræden (dvs. formentlig i slutningen af 2017) skal fremlægge resultaterne af en evaluering af forordningen. Evalueringen skal bl.a. indeholde en vurdering af, om der kan fastsættes krav til vandvarmere, der anvender biomasseproduceret gas eller flydende brændstoffer, mulighederne for at skærpe kravene til vandvarmeres NO_x-emissioner yderligere og vurdering af om der kan stilles krav til varmepumpers klimapåvirkning fra kølemidler.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Parlamentet vil i overensstemmelse med den valgte komité-procedure have mulighed for at udtale sig, efter at komitéen har stemt om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Forslaget til forordning er et led i udfyldelsen af ecodesigndirektivet og stiller krav til den type af produkter, der er omfattet af forslagets definitioner.

Kommissionen anfører, at hvis de enkelte medlemslande fastsætter nationale krav til de pågældende produkter, vil der være risiko for forskelligartede nationale bestemmelser og procedurer, som ikke stemmer overens på tværs af landegrænserne i EU. Dette vil resultere i barrierer for varenes fri bevægelighed inden for EU og unødige omkostninger for erhvervslivet. Sådanne regler må derfor have det samme indhold i EU. I overensstemmelse med nærhedsprincippet bør tiltag inden for området derfor gennemføres på fællesskabsniveau.

6. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

For varmtvandsbeholdere og vandvarmere, der installeres herhjemme, er der krav til beholders isolering i Bygningsreglementet, og dermed indirekte til energiforbrug. Reglementet er udstedt i medfør af Byggeloven, LBK nr. 1185 af 14/10/2010.

Forslagets energikrav til vandvarmere og varmtvandsbeholdere forventes ikke at få væsentlig betydning for Danmark, fordi det vurderes muligt at opretholde energikrav, der er skrapere, i Bygningsreglementet.

Der er ikke danske regler for vandvarmeres NO_x-emissioner.

Forslaget til forordning vil, hvis den vedtages i ovennævnte komité, samt af Rådet og Europa-parlamentet, være direkte gældende i Danmark og skal ikke implementeres i dansk lovgivning.

7. Konsekvenser

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vil på statsligt niveau medføre omkostninger til markedsovervågning og –kontrol mv. Omkostningerne dækkes inden for Klima-, Energi- og Bygningsministeriets bevillingsmæssige rammer.

Forslaget medfører ikke administrative eller økonomiske omkostninger for regioner og kommuner.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Producenter af produkter, der er omfattet af dette forslag, skal dokumentere, at deres produkter overholder forslagens bestemmelser. Dette vurderes imidlertid ikke at udgøre en væsentlig ekstra byrde i forhold til de dokumentations- og informationskrav, kedelproducenter og producenter af vandvarmere og varmtvandsbeholdere allerede er omfattet af. Hertil kommer, at der i Danmark er få producenter af de omfattede produkter.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Som følge af den beskudne reduktion af det samlede danske energiforbrug skønnes forslaget at have neutral til svagt positive samfundsøkonomiske konsekvenser. Eventuelle prisstigninger på produkterne, som følge af producenternes meromkostninger til udvikling og produktion af produkter med lavere energiforbrug, vil, ifølge de analyser som EU-Kommissionen har ladet udarbejde, være mindre end de besparelser, der følger af et lavere energiforbrug i produktens brugsfase.

Konsekvenser for miljø og beskyttelsesniveau

Forslaget stiller krav om lavere energiforbrug og en lavere NO_x-emission. På EU-niveau er der tale om betydelige energibesparelser, men i Danmark vurderes forslaget kun at give beskudne energibesparelser i forhold til ”business as usual”.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Klima-, Energi- og Bygningspolitik. Ved høringens afslutning den 5. marts 2013 er der modtaget kommentarer fra 3 interessenter:

Dansk Fjernvarme:

Ønsker at sikre at varmtvandsbeholdere, der fremstiller varmt vand på basis af fjernvarme er omfattet af kravene.

Vedvarende Energi

Støtter forslaget. Opfordrer til at der arbejdes for, at krav til vandvarmeres energieffektivitet i trin 2 indføres efter 2 år i stedet for de foreslåede krav i trin 1.

Det Økologiske Råd

Støtter forslaget. Opfordrer til at der arbejdes for, at kravene til støjudsendelse for vandvarmere med varmepumpe strammes med 5 dB.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det vurderes, at der er generel opbakning til Kommissionens forslag, men at en række lande ville have foretrukket et mere ambitiøst forslag.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positiv overfor Kommissionens forslag, men ser gerne, at kravene bliver mere ambitiøse, især for energikrav til vandvarmere.

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet har under forhandlingerne arbejdet for stramning af krav til vandvarmere. Det vurderes, at det ikke er muligt at ændre forslaget væsentligt.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.